

פרק ו

א ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני-ישראל מארץ-מצרים בשנה הרביעית בחדש זו, הוא החדש השני, למלך שלמה, על-ישראל; ויבן הבית, ליהנה.

”בחדש זיו – הוא אייר דאית ביה זיוא לאילנא וכן תרגם יונתן זיו נלניא:

הוא החדש השני – למנין החדשים שהרי ניסן ראש השנה לחדשים:

למלך שלמה – מוסב על השנה הרביעית רביעית למלכות שלמה וכן הוא אומר

דברי הימים (ב ג' ב') ויחל לבנות בחדש השני בשנת ארבע למלכותו:”

פירוש רש"י, שם

1. בניין בית המקדש הראשון:

א. באיזו שנה? _____

ב. לאיזה אירוע מונים שנה זו? _____

ג. באיזה חודש? _____

ד. מדוע נקרא חודש זה כך? _____

ה. מהיכן מחזק רש"י את הפירוש הזה? (לשאלה הקודמת) _____

ו. לפי איזה מניין החודשים מדובר בפסוק זה? _____

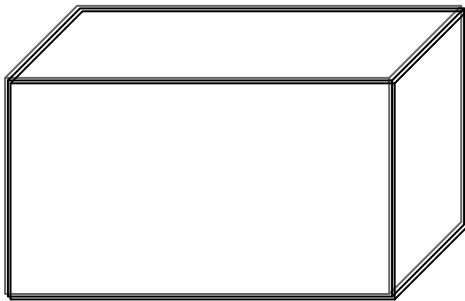
ז. באיזו שנה למלכות שלמה נבנה בית המקדש? _____

2. עיין בדברי רש"י: ”מוסב על השנה הרביעית רביעית למלכות שלמה” – וכתוב:

א. מה היינו חושבים אלמלא פירוש זה של רש"י?

ב. מהיכן מחזק רש"י את הפירוש הזה?

ב וְהַבַּיִת, אֲשֶׁר בָּנָה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לַיהוָה--שְׁשִׁים-אַמָּה אָרְכוֹ, וְעֶשְׂרִים רְחָבוֹ; וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה, קוֹמָתוֹ. ג וְהָאוֹלָם, עַל-פְּנֵי הַיְכָל הַבַּיִת--עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכוֹ, עַל-פְּנֵי רֹחַב הַבַּיִת; עֶשְׂרֵת בְּאַמָּה רְחָבוֹ, עַל-פְּנֵי הַבַּיִת. ד וַיַּעַשׂ לַבַּיִת, חֲלוֹנֵי שְׁקָפִים אֲטוּמִים. ה וַיָּבֹן עַל-קִיר הַבַּיִת יָצוּעַ (נִצְיָע), סָבִיב, אֶת-קִירוֹת הַבַּיִת סָבִיב, לַהֲיָכֵל וְלַדָּבָר; וַיַּעַשׂ צְלָעוֹת, סָבִיב. ו הַיָּצוּעַ (הַנִּצְיָע) הַתְּחַתְּנָה חֲמֵשׁ בְּאַמָּה רְחָבָה, וְהַתִּיכְנָה שֵׁשׁ בְּאַמָּה רְחָבָה, וְהַשְּׁלִישִׁית, שִׁבְעַת בְּאַמָּה רְחָבָה: כִּי מִגִּרְעוֹת נָתַן לַבַּיִת סָבִיב, חוּצָה, לְבִלְתִּי, אַחֲזֵ בְקִירוֹת-הַבַּיִת. ז וְהַבַּיִת, בְּהַבְּנָתוֹ--אָבֹן-שְׁלֹמֹה מִסָּע, נִבְנָה; וּמִקְבֹּוֹת וְהַגְרָזָן כָּל-כָּלִי בַרְזֶל, לֹא-נִשְׁמַע בַּבַּיִת בְּהַבְּנָתוֹ. ח פֶּתַח, הַצֵּלַע הַתִּיכְנָה, אֶל-כַּתֵּף הַבַּיִת, הִימָנִית; וּבְלוּלִים, יַעֲלוּ עַל-הַתִּיכְנָה, וּמִן-הַתִּיכְנָה, אֶל-הַשְּׁלֹשִׁים. ט וַיָּבֹן אֶת-הַבַּיִת, וַיִּכְלְהוּ; וַיִּסְפֹּן אֶת-הַבַּיִת גָּבִים, וַיִּשְׁדְּרֵת בְּאַרְזִים. י וַיָּבֹן אֶת-הַיָּצוּעַ (הַנִּצְיָע) עַל-כָּל-הַבַּיִת, חֲמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמָתוֹ; וַיַּאַחֵז אֶת-הַבַּיִת, בְּעֶצֵי אַרְזִים. {פ}

1. מהן המידות של בית המקדש שבנה שלמה?

א. אורך: _____

ב. רוחב: _____

ג. גובה: _____

2. איזו מילה בפסוקים משמעותה "גובה"?

3. מה בנה שלמה בתוך בית המקדש? (פסוק ג')

4. מה הוסיף שלמה לבית המקדש? (פסוק ד')

5. מה הוסיף שלמה לאורך קירות הבית? (פסוק ה')

6. כמה יציעים היו לבית המקדש? _____

7. מה המיוחד באבנים שמהן נבנה בית המקדש? (פסוק ז')

8. הסבר מהם :

א. מקבת: _____

ב. גרזן: _____

9. מה עשה שלמה כאשר סיים את בניית בית המקדש? (פסוק ט' - וַיִּסְפֹּן אֶת-הַבַּיִת

גָּבִים – הסבר במילים שלך והיעזר בפירוש רש"י הבא :

”וַיִּסְפֹּן - לָשׂוֹן כְּסוּיֵת תְּקֵרָה:

גבים ושדרות בארזים - שתי תקראות אחת עשויה לנוי מלמטה, ואחת של לוחי

ארזים מלמעלה... לדריסת הרגל כשעולין לראות בדק הבית.” רש"י, שם)

10. במה תמך שלמה את קירות בית המקדש? (פסוק ט')

יא ויהי, דבר-יהנה, אל-שלמה, לאמר. יב הבית הזה אשר-אתה בנה, אם-תלך
בחקותי ואת-משפטי תעשה, ושמרת את-כל-מצותי, ללכת בהם--והקמתי את-דברי
אתך, אשר דברתי אל-דוד אביך. יג ושכנתי, בתוך בני ישראל; ולא אעזב, את-עמי
ישראל. {פ}

1. מה מבטיח ה' לשלמה אחרי שבנה את בית המקדש?

א. ביחס אליו: _____

ב. ביחס לכל עם ישראל: _____

2. במה תלוי הדבר?

פנים הבית

יד ויבן שלמה את-הבית, ויכלהו. טו ויבן את-קירות הבית מביתה, בצלעות ארזים-
מקרקע הבית עד-קירות הספן, צפה עץ מבית; ויצף את-קרקע הבית, בצלעות
ברושים. טז ויבן את-עשירים אמה מירכותי (מירכתי) הבית, בצלעות ארזים, מן-
הקרקע, עד-הקירות; ויבן לו מבית לדביר, לקדש הקדשים. יז וארבעים באמה,
הנה הבית--הוא, ההיכל לפני. יח וארז אל-הבית, פנימה, מקלעת פקעים, ופטורי
צצים: הכל ארז, אין אבן נראה.

1. ממה בנה שלמה את קירות הבית?

2. כיצד בנה שלמה את קרקע (רצפה) בית המקדש?

3. ממה היה בנוי פנים הבית? מה לא היה בו? (פסוק יח')

הדביר

יט ודביר בתוך-הבית מפנימה, הכין, לתתן שם, את-ארון ברית יהוה. כ ולפני הדביר עשירים אמה ארך ועשירים אמה רחב, ועשירים אמה קומתו, ויצפהו, זקב סגור; ויצף מזבח, ארוז. כא ויצף שלמה את-הבית מפנימה, זקב סגור; ויצבר ברתיקות (ברתוקות) זקב, לפני הדביר, ויצפהו, זקב. כב ואת-כל-הבית צפה זקב, עד-תם כל-הבית; וכל-המזבח אשר-לדביר, צפה זקב.

1. מה בנה שלמה בתוך בית המקדש?

2. לשם מה הוא בנה אותו? (המשך לשאלה הקודמת)

3. במה ציפה שלמה את הדביר?

4. מה עוד היה בדביר?

הכרובים

כג ויעש בדביר, שני כרובים עצי-שמן: עשר אמות, קומתו. כד וחמש אמות, כנף הכרוב האחת, וחמש אמות, כנף הכרוב השנית; עשר אמות, מקצות כנפיו ועד-קצות כנפיו. כה ועשר, באמה, הכרוב, השני: מדה אחת וקצב אחד, לשני הכרובים. כו קומת הכרוב האחד, עשר באמה; וכן, הכרוב השני. כז ויתן את-הכרובים בתוך הבית הפנימי, ויפרשו את-כנפי הכרובים, ויתגע כנף-האחד בקיר, וכנף הכרוב השני

נגעת בקיר השני ; וכנפיהם אל-תוד הבית, נגעת פנף אל-פנף. כח ויצף את-הכרובים, זָהָב.

1. כמה כרובים עשה שלמה בבית המקדש?

2. היכן בדיוק הוא הניח אותם?

3. האם הכרובים היו זהים או שונים בגודלם? הוכח דבריך!

4. במה ציפה שלמה את הכרובים?

השלמות

כט ואת כל-קירות הבית מסב קלע, פתוחי מקלעות כרובים ותמרות, ופטורי, צצים--מלפנים, ולחיצון. **ל** ואת-קרקע הבית, צפה זָהָב--לפנימה, ולחיצון. **לא** ואת פתח הדביר, עשה דלתות עצי-שמן; האיל מזוזות, חמשית. **לב** ושתי, דלתות עצי-שמן, וקלע עליהם מקלעות כרובים ותמרות ופטורי צצים, וצפה זָהָב; ויךד על-הכרובים ועל-התמרות, את-הזָהָב. **לג** וכן עשה לפתח ההיכל, מזוזות עצי-שמן, מאת, רבעית. **לד** ושתי דלתות, עצי ברזשים; שני צלעים הדלת האחת, גלילים, ושני קלעים הדלת השנית, גלילים. **לה** וקלע כרובים ותמרות, ופטורי צצים; וצפה זָהָב, מישר על-המחקה.

- השלם את בניית בית המקדש בכל אחד מהחלקים הבאים:

_____ : **הקירות**

_____ : **קרקע הבית**

_____ : **דלתות**

פתח ההיכל :

לו ויבן את-החצר הפנימית, שלשה טורי גזית ; וטור, כרתת ארזים.

- כיצד בנה שלמה את החצר הפנימית?

לז בשנה, הרביעית, יסד, בית יהוה--בגורח, זו. לח ובשנה האחת עשרה בגורח בול, הוא החדש השמיני, כלה הבית, לכל-דבריו ולכל-משפטו ; ויבנהו, שבע שנים.

"בירח בול - הוא מרחשון שהעשב בלה בשדה וכולליו לבהמה מן הבית" רש"י, שם

1. באיזה תאריך נוסד בית המקדש? (שנה וחודש)

2. באיזה תאריך הסתיימה בניית בית המקדש? (שנה וחודש)

3. כמה זמן ארכה בניית בית המקדש?

4. הסבר מהו חודש "בול" ומדוע הוא נקרא כך? (רש"י)